

Udefra ser det hele pænt og sikkert ud. Men for mange filippinske bygningsarbejdere stopper sikkerheden der, hvor de begynder at arbejde – under overfladen.

ULANDSMAGASINET

INTERNATIONAL ARBEJDSMILJØDAG 28. APRIL 2006

Sikkerhed på discount

I et skur uden for en byggeplads i Filippinernes hovedstad Manila sidder Ricardo Ruiz og betragter et stykke A4 papir påtrykt en lang liste over opgaver. Egentlig er det sin jobbeskrivelse, han holder i hånden. Men det er ikke mange af de 18 "pligter og ansvarsområder" i jobbet som sikkerhedsingeniør hos et stort filippinsk entreprenørfirma, han føler, at han udfører tilfredsstillende.

- Det er meget svært for mig at opfylde kravene til mit job. For hvis jeg gør det, så mister jeg det, siger han og smiler opgivende over paradokset.

Ricardo Ruiz er ikke en doven mand, og han er heller ikke dårlig til sit arbejde. Han vil gerne gøre det, han er uddannet og ansat til: At beskytte murere, tømrere, svejsere og andre bygningsarbejdere mod de farer, som uundgåeligt er til stede på en byggeplads.

● TOMME REGLER

Hans arbejdsgiver har da også hyret ham til netop at sørge for, at forholdene altid er i orden. Reglerne er endda skrevet ned i en 83 sider tung manual – optrykt i femte udgave og senest opdateret i juni 2004. Den ligger dér på bordet foran ham og ser rigtig flot ud. På papiret. For virkeligheden er en helt anden.

- Reglerne er der. Men de fleste filippinske entreprenørfirmaer tænker på sikkerhed som en omkostning, de helst vil slippe for i budgettet. Manualen er der kun i tilfælde af, at en repræsentant fra arbejdsdepartementet kommer på besøg. Så viser de manualen og siger "Det er sådan her, vi gør." Og så sker der ikke mere ved det, fortæller Ricardo Ruiz.

Byggepladsen ligger i Global City, et

tidligere militærområde, som nu er udstykket til indkøbscentre, multinationale firmaer og dyre ejerlejligheder. Lige ved siden af byggepladsen ligger for eksempel indkøbscentret "Market! Market!", som bugner af amerikanske mærkevarer og teenagere med mobiltelefoner fra den lille, men velstillede middelklasse. Det ligner ikke en scene fra et tredje verdens land. Heller ikke for familierne på shopping, som kan kigge over på byggepladsen til synet af arbejdere med skinnende, gule sikkerhedshjelme, og et stort skilt påtrykt "Vi er her i dag, fordi vi var sikre i går!"

● SIKKERHED I BILLIGSTE VERSION

På afstand ser det hele pænt, ordentligt – og sikkert – ud. Men hverken Ricardo Ruiz eller kollegaen Miguel Lopez, som også arbejder med sikkerhed og arbejdsmiljø, mener, at virksomheden kan klare et nærmere eftersyn.

I modsætning til så mange andre filippinske entreprenørfirmaer opfylder det dog nogle af de mest basale krav til sikkerhed. Alle arbejderne har for eksempel sikkerhedshjelme og -støvler på, når de opholder

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

...Fortsættes side 2

...fortsat fra forsiden

sig på byggepladsen. Desuden er det lykkedes for Miguel Lopez at få indført, at han holder et 15 minutters møde med arbejderne hver dag, hvor han briefer dem om sikkerhedsrisici i dagens arbejde. Alligevel er han ikke imponeret over sin arbejdsgiver.

- Sikkerhedsudstyret er der, men det er den billigste udgave. For eksempel er der kun forstærkning på støvlerne foran, så man kan stadig let komme til skade på siderne af fødderne. Og maskerne beskytter kun mod støv, ikke mod giftige dampe. Hver gang, jeg foreslår nye sikkerhedstiltag eller siger, at der er brug for nyt udstyr, går der meget lang tid, inden der sker noget. Og i mellem-tiden fortsætter arbejdet, siger han.

● ÅBENHED KAN KOSTE JOBBET

Mændene vil gerne vise rundt på byggepladsen for at forklare nærmere, hvad de er utilfredse med. Inden vi forlader deres skur, gentager de gang på gang, at ordet "fagforening" er forbudt, ligesom intet af det de har sagt, må komme videre til deres chefer. Hvis nogen spørger, er de ude for at vise en dansk journalist, hvordan de arbejder med sikkerhed og godt arbejdsmiljø på byggepladsen. Finder cheferne ud af, at de i virkeligheden udtaler sig dybt kritisk om forholdene, vil de straks ryge ud. Af samme grund er deres navne ændret i denne artikel, og navnet på entreprenørfirmaet er udeladt.

Udstyret med forskudsregler, hjelme og støvler bevæger vi os ind mod byggepladsen, hvor arbejderne er ved at rejse det, der snart skal blive til endnu et mondænt bygningskompleks.

Umiddelbart er det svært at se, hvad det er, de to sikkerhedsingeniører klager over. Opfordringer

- Efter min bedste overbevisning er det rent held, at der ikke er sket noget indtil videre, siger Miguel Lopez. ▶

til at bruge hjelm og fængende slogans som "Just do it – safely!" kigger ned fra store skilte overalt på byggepladsen. Der er ikke en arbejder i sigte uden hjelm og støvler.

Men Miguel Lopez går hen til et stillads og peger på det sted, hvor rørene er sat sammen: Kun tynd wire forbinder rørene og skal forhindre, at det hele falder fra hinanden.

- Vi har ikke materialerne til at sikre det ordentligt. Denne løsning kan i længden ikke holde til vægten af både materialerne og de arbejdere, der går ovenpå stilladserne, siger Miguel Lopez.

● ARBEJDERE TØR IKKE KLAGE

Spørger man arbejderne på byggepladsen om deres mening, har de dog ikke noget at sætte en finger på. To mænd, der er i gang med at blande cement siger, at de føler sig godt tilpas med sikkerheden.

- Så prøv at spørge dem om, hvad de synes om deres løn, opfordrer Ricardo Ruiz, og oversætter derefter spørgsmålet til det lokale sprog tagalog.

Jo, de er godt tilfredse med de ca. 37 kroner om dagen, lyder det korte svar. Ricardo Ruiz forklarer:

- Deres løn er under mindstelønnen, og den er slet ikke høj nok til, at de kan for-

sørge deres familier. Men de er glade for, at de overhovedet har et job, og derfor stiller de ikke spørgsmålstegn ved hverken løn eller sikkerhed.

I Filippinerne arbejder en bygningsarbejder i gennemsnit tre måneder om året, fordi konkurrencen om jobbene er så stor. Det betyder, at arbejderne stiller meget få krav til deres arbejdsgivere, når de endelig har noget at lave. Samtidig er regeringen ikke hård nok i implementeringen af og kontrollen med arbejdsmarkedslovgivningen. Underbetaling og dårlig sikkerhed ligger derfor altid under overfladen på byggepladserne.

● HOLDNING TIL SIKKERHED SKAL ÆNDRES

Miguel Lopez medgiver dog, at problemet ikke kun ligger hos regeringen og arbejdsgiverne:

- Arbejderne gider ikke altid at bruge sikkerhedsudstyret. Når det er 30 grader varmt, er det ikke behageligt at gå rundt med store støvler og hjelm. Men det er dødsens farligt at lade være, og det er derfor, vi holder møder med dem hver dag og minder dem om, hvor vigtigt det er at beskytte sig, siger han, og viser videre rundt på byggepladsen.

I løbet af ti minutter finder han blandt andet et par brædder, der egentlig skulle beskytte arbejderne mod at falde ned i et mellemrum mellem to stilladser, men fordi de ligger løst, nærmere truede med at fungere som en glidebane i 2. sals højde. Desuden støder vi på ledninger, der er forbundet forkert og udgør en fare for brand eller stød. Og flere arbejdere, som sidder eller står på stilladser i flere etagers højde, er – frivilligt eller ufrivilligt – ikke beskyttet ordentligt mod fald.

● FØLER SIG UBRUGELIG

Ricardo Ruiz og Miguel Lopez udpeger forsigtigt de grelle eksempler. Ind imellem laver de sjov med, at de helt sikkert bliver fyret, når oplysningerne bliver videregivet på skrift. Men de tager chancen. For på en eller anden måde bringer det dem måske et lille skridt nærmere følelsen af, at deres arbejde nytter noget.

- Generelt føler jeg mig ubrugelig i mit job. Vi har den viden, der skal til. Problemet er, at ledelsen stadig synes, at sikkerhed er en omkostning, der kan spares væk. Men mit hjerte banker for arbejderne og deres sikkerhed. Det er også derfor, jeg fortæller dig det her, selv om jeg kan miste mit arbejde, siger Ricardo Ruiz.

Udgiver:
Ulandssekretariatet
Sommerstedgade 7, 4.
1718 København V
Telefon: 33 73 74 40
E-mail: mail@loftf.dk

www.ulandssekretariatet.dk

Ansvarshavende redaktør:
Anders Stig Møller.

Redaktion:
Lars Erik Siegumfeldt (redaktør),
Mads Bugge Madsen og Cecilie Iuul

Forsidefoto:
Eva Tommerup Johnsen

Grafisk tilrettelæggelse:
Koefoed/Ægir

Tryk: Datagraf
Oplag: 5.000

ISSN 1603-5232

Sikker succes

I Tanzania har forbundet der organiserer ansatte I både finans-handels- og industrisektoren stor succes med at etablere sikkerhedsudvalg.

Maimunas arbejde består i feje sand af vejene i Dar-es-Salaam i Tanzania. Iført sin orange uniform og med blot et stykke klæde om munden går hun frem og tilbage fra den ene side af vejen til den anden i otte timer hver dag.

Fra tid til anden bøjer hun sig ned for at samle sand og affald op med de bare hænder. Selvom hun har fået udleveret en støvmaske, bruger hun den stort set aldrig.

– Jeg synes, det er svært at bruge den. Nogle gange føler jeg, den forsinker mig i mit arbejde. Jeg kan næsten ikke trække vejret her i byens bagende hede, siger Maimuna, som er mor til fire.

Derfor udsætter Maimuna sig selv for støv, den brændende sol og alle de bakterier, der er i affaldet, uden selv helt at forstå hvor stor en risiko, hun udsætter sit helbred for.

● BEVIDSTHED OM ARBEJDSMILJØ

Det er sager som denne og mange andre, der interesserer TUICO (Forbundet af Arbejdere i Industri, Handel og Finans i Tanzania). Med det formål at forbedre arbejderes sundhedstilstand og arbejdsvilkår har TUICO etableret et omfattende program for at få etableret sikkerhedsudvalg (occupational health and safety committees) – i første omgang på de større arbejdspladser i industrien.

Programmet gennemføres i alle regionerne i Tanzania. TUICO samarbejder med CO-Industri og Ulandssekretariatet om at etablere sikkerhedsudvalg på arbejdspladser, som har til opgave at højne bevidstheden om arbejdsmiljø, samt forhandle og koordinere sikkerhedsprogrammer for alle arbejdere.

– Vi vil sikre, at arbejdere behandles som mennesker og at de kun udfører arbejde, der er sikkert for dem, siger Elizabeth Migongwa, som er leder af TUICO's arbejdsmiljøarbejde.

Elizabeth Migongwa siger, at arbejderes sundhed og sikkerhed længe har været et af TUICO's væsentligste indsatsområder. Men i den tid, der er gået, siden TUICO blev etableret i 1996, har deres programmer været små og ukoordinerede. Der eksisterede ikke en bæredygtig plan, som kunne sikre, at informationer om sundhed og sikkerhed nåede ud til alle medlemmer.

▲ - Vi vil sikre, at arbejdere behandles som mennesker og at de kun udfører arbejde, der er sikkert for dem, siger Elizabeth Migongwa, som er leder af TUICO's arbejdsmiljøarbejde.

● FØRST I OTTE REGIONER

I bestræbelserne på at nå ud til flere, har TUICO indgået et samarbejde med CO Industri og Ulandssekretariatet som bidrager med teknik og økonomisk støtte. Takket være dette samarbejde er det nu lykkedes TUICO at etablere en model på deres hovedkontor, hvor de begyndte med at etablere et arbejdsmiljøudvalg som forberedte og afprøvede strukturer og undervisningsmateriale, som kunne bruges i marken.

Dette bredtes senere ud til resten af landet; først til de otte regioner, som har de fleste TUICO-medlemmer. TUICO uddannede regionale arbejdsmiljø-koordinatører, som samarbejdede med fagforeningerne om at etablere sikkerhedsudvalg på arbejdspladserne.

Sikkerhedsudvalgene, som har medlemmer blandt både ansatte og ledelse, skal forbedre arbejderes sundhedstilstand og arbejdsvilkår ved at gøre dem bevidste om sikkerhed og få dem i dialog med ledelsen om at forebygge arbejdsskader.

● MEDSPIL FRA LOVGIVNINGEN

Tanzanias Lov om Sundhed og Sikkerhed fra 2003 har lettet etableringen af disse udvalg, eftersom udvalgene her gøres obligatoriske snarere end frivillige undtagelser, og der gives store bøder til virksomheder, som ikke opfylder kravene.

Ydermere har regeringen udskilt Arbejdstilsynet (OSHA) i en selvstændig organisation, og TUICO samarbejder i dag aktivt med dem om at få virksomheder til at bakke op om initiativet. Vores udvalg har spillet en væsentlig rolle i forbedringen af arbejdsmiljøet, siger Mrisho Mwerangi, som er medlem af sikkerhedsudvalget på Metal Products Ltd., en virksomhed som producerer gryder, vandtanke og metalspande.

– Vi foreslog, at alle arbejdere skulle have sikkerhedsudstyr, så som masker og hand-

sker. I dag har alle sikkerhedsudstyr, selv løsarbejdere, som bare kommer for at arbejde her en enkelt dag, siger Mwerangi.

● I DIALOG MED LEDELSEN

Forslaget om sikkerhedsudstyr går hånd i hånd med uddannelsen af medarbejderne. Sikkerhedsudvalget afholder således adskillige kurser i vigtigheden af at benytte sikkerhedsudstyr og farerne ved ikke at bruge det.

– Før udvalget var etableret, var det kun enkelte arbejdere, der fik udleveret sikkerhedsudstyr, og i de fleste tilfælde ignorerede arbejderne udstyret, fordi de ikke forstod, hvor vigtigt det er at bruge det. Vi måtte holde flere møder med dem, siger han.

Mwerangi fortæller, at ud over at forbedre sikkerheden for arbejderne, har udvalget, siden det blev etableret i begyndelsen af sidste år, været i konstant dialog med ledelsen om andre emner end arbejderes sikkerhed. Disse samtaler har reduceret konflikter på arbejdspladsen væsentligt.

● INFORMATION OG VIDEN

For TUICO som organisation har hele arbejdsprocessen med udvalgene bidraget til, at de når langt bedre ud til medlemmerne.

– I nogle områder har vi øget vores medlemstal, fordi arbejderne nu kan se, hvad TUICO kan gøre for dem, siger Samwel Limo, som er leder af TUICO's afdeling for uddannelse og organisation.

– Vi ser flere sundheds- og sikkerhedspunkter i ansættelseskontrakterne – det er et stort fremskridt for os, tilføjer han.

Udfordringen for TUICO vil dog stadig være at nå ud til flere arbejdere, for behovet overstiger ledelsens formåen. Og det er vigtigt at nå ud til folk som Maimuna med information og viden om sundhed og sikkerhed, og om hvorfor det er så vigtigt at benytte simpelt sikkerhedsudstyr som en maske.

JYOTI MACWAN

Den 45-årige indiske kvinde Jyoti Macwan har i de sidste 24 år taget turen i SEWA helt frem til posten som generalsekretær, en position hun blev valgt til i 2006. Undervejs har hun beskæftiget sig med næsten alle aspekter af organisationens aktiviteter lige fra at skaffe pasning og omsorg til børn af fattige arbejdende kvinder til at organisere mere end 100.000 kvindelige tobaksarbejdere i Kheda-distriktet i staten Gujarat i Indien.

SEWA står for Self Employed Womens Association og er en organisation af fattige kvinder, der arbejder i den såkaldt uformelle økonomi. Det betyder, at SEWA i dag omfatter medlemsgrupper som gadehandlere, sæsonarbejdere i tobaksindustrien, papir- og skraldsamlere, hjemme-producerende vævere m.fl. - grupper som traditionelt ikke bliver organiseret eller har nogen rettigheder på arbejdsmarkedet.

SEWA har med stor kreativitet og effektivitet formået at organisere disse marginaliserede grupper af kvinder ved altid at kunne tilbyde vigtige forbedringer af kvindernes basale livsvilkår gennem et medlemskab af SEWA. Organisationens holistiske tilgang til medlemmerne omfatter etablering af vuggestuer/børnehaver for medlemmernes børn, alternativ beskæftigelse, arbejdsmiljø og lønforhandlinger med tobaksproducenter, rent vand i landsbyer, sparegrupper og egen bank, voksenundervisning, etablering af kooperativer og indkøbsforeninger, forsikringer og meget mere.

Mange af de fattigste i Indien har ingen dåbsattest eller noget andet bevis på, at de eksisterer officielt. Det er det lykkedes SEWA at få gjort noget ved i Gujarat. Gennem en aftale med den lokale regering er det nu anerkendt, at medlemskortet i SEWA er dokumentation nok for det offentlige til at registrere den enkelte og dermed give adgang til de offentlige, sociale ydelser, som lovgivningen principielt giver ret til.

Alle disse resultater har gjort det muligt for SEWA at vokse, og organisationen tæller nu mere end 700.000 medlemmer i fem stater i Indien.

Dansk fagbevægelse støtter SEWA gennem Ulandssekretariatet.

Jyoti Macwan generalsekretær i kvindeprojektet SEWA kommer til Danmark i april. ►

NAZRUL ISLAM KHAN

Den nu 58-årige Nazrul Islam Khan blev første gang valgt som tillidsmand som 21-årig i 1969 i den maskin- & redskabsfabrik i Dhaka, Bangladesh, hvor han var ansat i design-, metode- og planlægningsafdelingen. Valget som tillidsmand var startskuddet på en lang faglig og politisk karriere både nationalt og internationalt.

Integritet, engagement og social ansvarlighed er de egenskaber, som har gjort Nazrul respekteret i alle politiske lejre i Bangladesh og ført til mange tillidsposter både i den bangladeshiske og i den internationale fagbevægelse såvel som i ILO. Nazrul var i 23 år formand for den største landsorganisation i Bangladesh (BJSJ), og i 2003 blev han valgt som præsident for organisationen.

I erkendelse af behovet for at samle fagbevægelsens indsats og forbedre dens omdømme i Bangladesh tog Nazrul i 1995 initiativ til at etablere BILS (Bangladesh Institute of Labour Studies). Nazrul er stadig generalsekretær for BILS, som omfatter de fleste faglige organisationer i Bangladesh og bidrager til at sikre et højt vidensniveau blandt fagbevægelsens tillidsfolk. Det har betydet en væsentlig større indflydelse på udformningen af landets arbejdsmarkedslovgivning og på forholdene på arbejdsmarkedet i almindelighed. BILS har med sin research og sine kampagner været med til at sætte en række vigtige sager på dagsordenen: børnearbejde, arbejdsmiljø, sociale sikkerhedsnet, for nu blot at nævne nogle enkelte.

Det var BILS' researchrapport om arbejdsmiljøet i forbindelse med skrotning af skibe fra august 2000, som for alvor satte dette emne på dagsordenen internationalt og nationalt i Bangladesh. Så sent som i februar 2002 blev et stort fransk passagerskib afvist af Bangladesh' regering, fordi skibet, ifølge franske skibsbyggere, indeholdt ikke mindre end 1.250 tons asbestholdige materialer. BILS har taget handsken op og koordinerer nu fagbevægelsens indsats for at forbedre sikkerheden og forholdene for arbejderne på de farlige skibsskrotningsstrande i Bangladesh.

Dansk fagbevægelse har siden 1990 gennem Ulandssekretariatet støttet faglige projekter i Bangladesh og samarbejder fortsat med BILS.

▲ Nazrul Islam Khan er generalsekretær i arbejdsmarkedsinstituttet BILS i Bangladesh. Nazrul kommer også til Danmark i april.

GÆSTER FRA INDIEN OG BANGLADESH

LO og Ulandssekretariatet har inviteret Jyoti Macwan og Nazrul Islam Khan fra faglige organisationer i henholdsvis Indien og Bangladesh til Danmark i forbindelse med 1. maj og den internationale arbejdsmiljødag 28. april. De vil besøge arbejdspladser, lokale fagforeningskontorer og skoler rundt om i landet og fortælle om de kummerlige vilkår, der gælder for de fattigste på arbejdsmarkedet i deres lande, og om det arbejde deres organisationer, i samarbejde med Ulandssekretariatet, gør for at forbedre vilkårene.

En smadret kop koster en lussing

Nazmas arbejde begynder klokken syv om morgenen uden undtagelser. Også selv om Nazma kun er 14 år og først blev færdig med at arbejde klokken et om natten dagen før. Sover hun over sig, eller overtræder hun andre af arbejdsgiverens regler, er der hård afregning fra fru'en i det hus, hvor hun er ansat som hushjælp. Det oplever Nazma igen og igen. Senest var det ved at gå galt.

- Jeg sov over mig en morgen, da jeg havde været længe oppe og arbejde aftenen før. Jeg vågnede ved, at min arbejdsgivers kone stod og slog på mig og hev mig i håret. Mit hoved bankede ind i et skab, som står ved siden af sengen. Jeg slog mig meget hårdt, siger Nazma, som har arbejdet som hushjælp, siden hun var otte-ni år.

Den 14-årige pige fortæller sagte og uden dramatik. Hun beklager sig ikke, svarer blot nøgternt på de spørgsmål, hun bliver stillet.

Sammen med veninden Suma sidder hun i et klasselokale på den skole, hvor de begge kommer tre timer om dagen. I en måned har de to piger været elever på skolen, som er drevet af arbejdsmarkedsinstituttet BILS i Bangladesh, og er en del af det såkaldte Child Labour Elimination Project (CLEP), som har som mål at udrydde børnearbejde i Bangladesh. Projektet er støttet af dansk fagbevægelse gennem Ulandssekretariatet.

● 10 MIO. BØRNEARBEJDERE

På skolen kan børnearbejdere som Suma og Nazma lære at sy eller brodere og, for drengenes vedkommende, blive trænet som elektrikere eller automekanikere.

10 millioner børn i Bangladesh er ligesom Nazma og Suma tvunget til at arbejde for føden. Mange piger får arbejde hos mere velstillede familier, som betaler dem en lille smule og giver dem kost og husly for at gøre rent, lave mad og vaske op. Børnenes egne familier har så svært ved at skaffe mad på bordet, at den eneste mulighed er at sende dem væk – ofte til en uvis skæbne, hvor børnene oveni arbejdet må lægge krop til tæsk og mishandling.

BILS anslår, at ca. 300.000 kvinder arbejder som hushjælp alene i hovedstaden Dhaka og 81 procent af dem er børn. For nylig lavede arbejdsmarkedsinstituttet en undersøgelse, som viste, at 62 procent af alle de overgreb, som begås mod hushjælp, rammer børn under 15 år. Undersøgelsen blev lavet ved at gennemgå presseklip om samtlige vold, drab og voldtægter begået mod hushjælp i perioden 2000-2005 og dækker altså kun de tilfælde, som er nået frem til mediernes spalter.

BILS lavede undersøgelsen for at lægge pres på regeringen.

- Vi er kommet med forslag til en ny lov om børnearbejde, som regeringen er ved at udforme endeligt. Vi vil gerne vise, hvor vigtigt det er, at loven bliver implementeret

hurtigst muligt, siger Sajjad Hossain, som er projektkoordinator på CLEP-projektet.

● FAGFORENINGER ER FORBUDT FOR BØRN

En af de ting, som BILS på langt sigt vil kæmpe for, er, at børn får mulighed for at komme med i en fagforening. I dag er det ulovligt for personer under 18 år at være medlemmer af fagforeninger, og det begrænser børnearbejdernes muligheder for at tale med en samlet stemme.

Husly, mad, en lille smule penge – og tæsk. Det er betalingen for det arbejde, som mange kvinder udfører i huset hos bedre stillede familier i Bangladesh. En undersøgelse fra Bangladesh Institute of Labour Studies (BILS) viser, at 62 procent af overgreb mod hushjælp rammer børn.

Nazma og Suma synes ikke, der er noget unormalt i, at de bliver straffet, når de har gjort noget galt eller har lavet en fejl. Hvis Suma for eksempel har smadret en kop under opvasken, og prisen er en lussing, så giver det mening for hende. Men nogle gange kommer slagene uventet og uprovokeret, og det er mere, end en 14-årig piges hoved kan rumme.

- For et par dage siden blev jeg bedt om at hente noget at drikke, mens familien sad og så fjernsyn. Jeg kom ind i stuen, og pludselig slog kvinden mig. Jeg ved ikke hvorfor. Måske var jeg for lang tid om at hente vandet? Eller måske stod jeg lidt for lang tid foran fjernsynet – gætter Suma og tager hånden op til kinden for at vise, hvor slaget ramte hende.

Hun fjerner den igen med et sæt og smiler genert over sit tegnsprog.

*Ud dolor aliquisim zzriusci essed modolore faccumolor aci eugait
vendreet la cortionum non ullaor.* ▼

● VIL FINDE EN NY FAMILIE

Uanset om hun forstår grunden eller ej, så bliver Suma ked af det, når hun bliver slået. Hun har derfor spurgt sin mor, om hun må stoppe med at arbejde hos familien, som hun har boet hos i tre år. Men Sumas far tjener meget lidt i den lille butik, han ejer, så hendes forældre har ikke råd til at have hende hjemme. Og hendes mor siger, at selvom hun får et nyt arbejde hos en anden familie, så vil det sikkert være det samme.

Også Nazma, som har arbejdet i huset i fem år, har talt med sin mor om at finde en anden familie at arbejde for. Nazmas far er handikappet og kan derfor ikke arbejde mere – og hendes mor arbejder ligesom Nazma i huset hos en bedre stillet familie. Derfor ved moren, hvad hendes datter går igennem. Nazma er bange for, at hun snart vil komme slemt til skade, for også sønnen i huset på syv-otte år er begyndt at slå på hende.

Nazmas mor har derfor indvilliget i at prøve at finde en anden familie, hendes datter kan bo hos.

Begge piger har også taget problemet op med deres lærer i skolen. For på CLEP-skolen bliver de undervist i børns rettigheder. Gennem rollespil forsøger underviserne at få børnene til at forstå, at det ikke er okay, når en voksen giver et barn en lussing – heller ikke når den voksne er den, der sørger for, at barnet får mad hver dag.

● LÆRER KOMMER TIL HJÆLP

Suma er bange for at tale med sin arbejdsgiver om de ting, hun lærer på skolen. Den forsagte 14-årige pige kan ikke lide, når husets frue er vred på hende, og derfor forsøger hun for det meste at holde sig i køkkenet og undgå at gøre noget forkert.

- Men min lærer har sagt, at hun vil gå med mig hjem til familien og tale med dem om, hvorfor de slår mig. Min lærer er meget overbevisende, så det tør jeg godt, konkluderer Suma.

Også Nazmas lærer har tilbudt at gå med hende hjem og tale med arbejdsgiveren, og det har hun tænkt sig at tage imod, hvis hendes mor ikke finder et andet arbejde til hende. I Bangladesh er der så mange fattige, at ikke engang et lavt betalt arbejde som hushjælp er let at finde. For det meste formidles jobbene gennem familie og bekendte, og derfor kan Nazma bare håbe på, at hendes mor kan skaffe et nyt job.

Pigerne er glade for, at de endelig er kommet i gang med en uddannelse på CLEP-skolen. De drømmer begge om at få arbejde som syersker på en tekstilfabrik, når de efter seks måneder er færdige med skolen. På den måde kan de træde et lille trin op i hierarkiet på arbejdsmarkedet og komme ud af tilværelsen med at leve under andres regler – og hænder.

Sikkert og Sundt Arbejde for Alle

Den Internationale Arbejds miljødag 28. april 2006

